

Griekse taal en cultuur

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

- 1 De onder '2 Algemene regels' geformuleerde bepalingen met betrekking tot een vraag zijn mutatis mutandis ook van toepassing op een kolon.
- 2 Bij de beoordeling van een essayvraag geldt dat, indien het maximum aantal woorden is overschreden, hiervoor geen scorepunt(en) in mindering wordt/worden gebracht.
- 3 Bij de beoordeling van de vertaling moet de score 0 worden toegekend indien in een kolon een ernstige fout is gemaakt; deze score kan niet worden gecompenseerd door de juiste weergave van de rest van het kolon.
- 4 Indien bij de vertaling een aantekening is genegeerd en indien dit heeft geleid tot een onjuiste weergave van het desbetreffende tekstelement, één scorepunt / meerdere scorepunten in mindering brengen, afhankelijk van de zwaarte van de fout en het maximum van het desbetreffende kolon.
- 5 Indien bij de vertaling van een kolon een Grieks woord niet is vertaald en dit woord niet van essentieel belang is voor de betekenis van dit kolon, één scorepunt in mindering brengen, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

4.1 Beoordelingsmodel voor de vragen

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1

1 C

2 **maximumscore 1**

een filosofische inslag / aandacht voor vrouwen / psychologisch inzicht / belangstelling voor het irrationele
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Geen scorepunt toekennen wanneer als antwoord is gegeven 'Euripides was een vrouwenhater'.

Vraag	Antwoord	Scores
3	maximumscore 3	
	a	
	• τιμὴ (regel 336)	1
	b	
	• analogie(-argumentatie/-redenering)	1
	c	
	• Dionysus moet (door jou/ons) vereerd worden. Of woorden van overeenkomstige strekking	1
4	maximumscore 1 (Τῆς σῆς <δ>) ἀνοίαζ (τόνδε τὸν) διδάσκαλον (regel 345)	
5	maximumscore 3	
	a	
	• twee van de volgende antwoorden:	2
	– Cadmus noemt Pentheus 'kind/(klein)zoon' / (ᾷΩ) παῖ (regel 330).	
	– De huiselijke beeldspraak (in regel 331) benadrukt de familieband.	
	– Cadmus benadrukt (in regel 336) de familie-eer.	
	– Cadmus vertelt (in de regels 337-340) het voorbeeld van zijn andere kleinzoon / van Pentheus' neef (Actaeon).	
	b	
	• De grootvader wordt slechts verbaal aangevallen; van de theoloog worden de spullen vernield / de theoloog wordt bedreigd met vernieling van zijn spullen. / De grootvader wordt niet gestraft; de theoloog wordt (hard/wel) gestraft. / De theoloog wordt beschouwd als de schuldige; de grootvader als (domme) volger	1
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	
	<i>Opmerking</i> <i>Bij b het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.</i>	
6	maximumscore 1 Cadmus wenkt Pentheus naar zich toe. / Cadmus probeert Pentheus een krans (van klimop) op te zetten. / Cadmus houdt een klimopkrans omhoog. Of woorden van overeenkomstige strekking.	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 3

- Οὐ (regel 343); Cadmus 1
- Τῆς (regel 345); Teiresias 1
- Οἶ (regel 352); de vreemdeling / Dionysus 1

Opmerkingen

- Voor elk deel van het antwoord geldt: het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het deelantwoord juist zijn.
- Niet fout rekenen wanneer in plaats van ‘Οὐ (regel 343)’ geen Grieks woord geciteerd is.
- Niet fout rekenen wanneer in plaats van ‘Τῆς (regel 345)’ als antwoord is gegeven ‘Στειχέτω (regel 346)’.

8 maximumscore 1

(ὄς) ἐσφέρει νόσον καινήν γυναιξὶ καὶ λέχη λυμαίνεται / (ὄς) ἐσφέρει νόσον καινήν γυναιξὶ / (ὄς) λέχη λυμαίνεται (regel 353-354)

Afbeelding 1

9 maximumscore 3

a

- διεσπᾶσαντο (regel 339) 1

b

- Agave 1
- Ino en Autonoë 1

Opmerking

Bij b het scorepunt voor het deelantwoord ‘Ino en Autonoë’ alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het deelantwoord juist zijn.

Tekst 2

10 maximumscore 1

θεομαχεῖν (regel 1255)

Vraag	Antwoord	Scores
11	maximumscore 2	
	a	
	• (έν) τῶδ' (έν ᾧ καθέστατε) / έν ᾧ καθέστατε (regel 1261)	1
	b	
	• φρονήσασαι (μὲν οἱ ἐδράσατε) (regel 1259)	1
12	maximumscore 3	
	a	
	• Cadmus stelt vragen aan Agaue / laat Agaue zich concentreren op zintuiglijke waarneming / laat Agaue naar de hemel kijken. Of woorden van overeenkomstige strekking	1
	b	
	• (regel) 1272	1
	c	
	• (regel) 1267	1
	<i>Opmerking</i> <i>Bij c niet fout rekenen wanneer als antwoord is gegeven '(regel) 1270'.</i>	
13	maximumscore 1	
	naar het zaaien van drakentanden door Cadmus (waaruit een groep mannen / Echion groeide) / naar het stichtingsverhaal van Thebe Of woorden van overeenkomstige strekking.	
14	maximumscore 2	
	a	
	• hoofd	1
	b	
	• Juist aan het gezicht zou Agaue Pentheus kunnen herkennen Of woorden van overeenkomstige strekking.	1
15	maximumscore 1	
	ὥς γ' ἔφασκον (αἰ θηρώμεναι) (regel 1278)	
	<i>Opmerking</i> <i>Niet fout rekenen wanneer als antwoord is gegeven 'ὥς ἔφασκον (αἰ θηρώμεναι) (regel 1278)'.</i>	

Vraag	Antwoord	Scores
16	<p>maximumscore 1 Πενθέως is gescheiden van κάρα; zo is Pentheus' hoofd gescheiden van (de rest van) zijn lichaam. Of woorden van overeenkomstige strekking.</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen wanneer alle drie de onderdelen van het antwoord juist zijn.</i></p>	
17	<p>maximumscore 1 personificatie/litotes</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Niet fout rekenen wanneer geantwoord is 'apostrofe'.</i></p>	
18	<p>maximumscore 2</p> <p>a</p> <ul style="list-style-type: none"> • De godheid voelde zich / was beledigd <p>b</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pentheus en Actaeon zijn op dezelfde plek gestorven. / Pentheus is gestorven op dezelfde plek (als) waar Actaeon door zijn honden is verscheurd. / Pentheus en Actaeon zijn beiden op de Cithaeron gestorven <p>Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	<p>1</p> <p>1</p>
19	<p>maximumscore 1 op het imperfectum (Ἐκερτόμει) Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	
20	<p>maximumscore 1 τῶν πάρος φρενῶν (regel 1270)</p>	
21	<p>maximumscore 2</p> <p>a</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alleen de/alle vrouwen (en Teiresias en Cadmus) waren in bacchische geestvervoering (en dus niet de hele stad) <p>b</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met zijn overdrijving (dat de hele stad in bacchische geestvervoering was) maakt hij aan Agaue duidelijk dat zij niet als enige buiten zinnen was (en dat dat dus vergeeflijk was) <p>Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	<p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 1

Het woord φίλτατον/liefste in het Grieks is een bijvoeglijke bepaling bij / hoort bij σῶμα/lichaam; 'lieve' in de vertaling is een bijvoeglijke bepaling bij / hoort bij 'zoon'.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

23 maximumscore 1

Agaue zou een antwoord moeten krijgen op haar vraag in regel 1300 (want Cadmus kan dat geen onbelangrijke vraag vinden). / Agaue zou niet zomaar zonder antwoord te krijgen op haar vraag in regel 1300 doorgaan met haar vraag in regel 1301 (want die vragen hebben niet direct met elkaar te maken).
Of woorden van overeenkomstige strekking.

24 C

4.2 Beoordelingsmodel voor de vertaling

Kolon 25 (regel 890)

25 maximumscore 1

Αἶνω σε,
Ik prijs jou

Kolon 26 (regel 890)

26 maximumscore 1

Μενέλα',
Menelaus

Μενέλα' Menela'/Menelae

0

Kolon 27 (regel 890)

27 maximumscore 2

εἰ κτενεῖς δάμαρτα σήν.
als je je/jouw echtgenote zult doden

Niet fout rekenen: κτενεῖς je doodt

εἰ dat / (om te zien) of

δάμαρτα σήν de echtgenote

δάμαρτα σήν een echtgenote (van jou)

0

1

0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

28	<p>Kolon 28 (regel 891) maximumscore 1 Ὅραν δὲ τήνδε φεῦγε, (Maar/En) pas ervoor op om naar deze/die (vrouw) / haar te kijken</p> <p>Niet fout rekenen: ὁράω zien</p>	
29	<p>Kolon 29 (regel 891) maximumscore 2 μή σ' ἔλη πόθω. (op)dat ze je niet grijpt/treft/verover/betover met (een) verlangen (naar haar) / door (jouw/de) begeerte (naar haar)</p> <p>Niet fout rekenen: μή zodat niet Niet fout rekenen: μή ἔλη laat zij niet grijpen Niet fout rekenen: πόθω met/door haar liefde (voor jou) / met/door haar verlangen/begeerte (naar jou) (op/zo)dat verlangen naar haar / haar liefde jou niet grijpt ἔλη vertaald met bedrijvende of lijdende vorm tweede persoon enkelvoud ἔλη vertaald met als onderwerp 'hij' πόθος gemis</p>	<p>1 0 0 0</p>
30	<p>Kolon 30 (regel 892) maximumscore 2 Αἶρεῖ γὰρ ἀνδρῶν ὄμματ', Want ze grijpt/treft/verover/betover de ogen/blik / het oog van (de) mannen</p> <p>Want ze grijpt/treft/verover/betover (de) mannen met haar blik/oog/ogen Αἶρεῖ vertaald met als onderwerp 'hij' Wanneer ook ἔλη in kolon 29, hier niet meer aanrekenen.</p>	<p>0 0</p>
31	<p>Kolon 31 (regel 892) maximumscore 1 ἐξαίρει πόλεις, (ze) verwoest/verover steden</p> <p>ἐξαίρει niet vertaald als vorm van ἐξαίρέω ἐξαίρει vertaald met als onderwerp 'hij' Wanneer ook ἔλη in kolon 29 en/of Αἶρεῖ in kolon 30, hier niet meer aanrekenen.</p>	<p>0 0</p>

Vraag	Antwoord	Scores
<p>32</p>	<p>Kolon 32 (regel 893) maximumscore 1 πίμπρησιν οἴκους· (ze) steekt huizen in brand</p> <p>πίμπρησιν vertaald met als onderwerp 'hij', ook indien verzwegen na 'hij' bij een vorige persoonsvorm Wanneer ook in kolon 29 en/of 30, hier niet meer aanrekenen. Wanneer niet in kolon 29 en niet in kolon 30, maar wel in kolon 31, hier nogmaals aanrekenen.</p>	<p>0</p>
<p>33</p>	<p>Kolon 33 (regel 893) maximumscore 1 ὧδ' ἔχει κηλήματα. zo zijn haar verleidingskunsten / is haar verleidingskunst</p> <p>Niet fout rekenen: zo heeft zij verleidingskunsten / zulke verleidingskunsten / zo'n verleidingskunst heeft ze Wanneer de bezitter van de κηλήματα in de vertaling als mannelijk is weergegeven, hiervoor 1 scorepunt in mindering brengen. Wanneer in kolon 29, 30, 31 of 32 een persoonsvorm vertaald is met als onderwerp 'hij', voor het bovenstaande en voor de vertaling(en) met 'hij' samen slechts een maximum van 2 scorepunten in mindering brengen.</p>	
<p>34</p>	<p>Kolon 34 (regel 894) maximumscore 2 Ἐγὼ νιν οἶδα, καὶ σύ, Ik ken haar, jij ook / en jij (ook)</p> <p>νιν hen νιν hem</p> <p>Wanneer in kolon 29, 30, 31 of 32 een persoonsvorm vertaald is met als onderwerp 'hij', of in kolon 33 de bezitter van de κηλήματα in de vertaling als mannelijk is weergegeven, voor die vertaling(en) en 'νιν hem' samen slechts een maximum van 2 scorepunten in mindering brengen.</p> <p>σύ jou</p>	<p>0 0 0</p>

Vraag	Antwoord	Scores
35	<p>Kolon 35 (regel 894) maximumscore 1 χοῖ πεπονθότες. (en) ook degenen / en degenen die haar/het meegemaakt hebben / die (schade) (onder/door haar / eronder/erdoor) geleden hebben / die het ervaren hebben (kennen haar)</p>	
	<p>Vertaald als lijdend voorwerp bij οἶδα (kolon 34) Wanneer ook σύ (kolon 34) is vertaald als lijdend voorwerp bij οἶδα (kolon 34), hier niet meer aanrekenen.</p>	0
36	<p>Kolon 36 (regel 895-896) maximumscore 2 Μενέλαε, φορίμιον μὲν ἄξιον φόβου τόδ' ἐστίν· Menelaus, dit/dat is (werkelijk/wel) een angstaanjagend begin / een angst/paniek waard(ig)/verdienend begin / dit/dat begin verdient (werkelijk/wel) angst / is (werkelijk/wel) angstaanjagend / angst waard(ig)</p>	
	<p>Μενέλαε Menelae</p>	1
	<p>Wanneer ook in kolon 26 (Menela'/Menelae), hier nogmaals aanrekenen.</p>	
	<p>ἄξιος passend bij</p>	1
	<p>ἄξιος opwegend tegen / billijk/voldoende/goedkoop</p>	0
37	<p>Kolon 37 (regel 896-897) maximumscore 2 (kolon 38) γὰρ (kolon 38) βία πρὸ τῶνδε δωμάτων ἐκπέμπομαι. ik word immers met geweld/kracht voor deze tent(en) geroepen / naar buiten gestuurd</p>	
	<p>Niet fout rekenen: βία met tegenzin / tegen mijn zin/wil</p>	
	<p>Niet fout rekenen: τῶνδε δωμάτων dit (gevangenen)kamp</p>	
	<p>βία tegen hun zin/wil</p>	0
	<p>ἐκπέμπομαι niet vertaald met lijdende vorm</p>	0
38	<p>Kolon 38 (regel 896) maximumscore 1 ἐν (kolon 37) χερσὶ προσπόλων σέθεν in/door de handen/armen van dienaren van jou / van jouw dienaren</p>	
	<p>Niet fout rekenen: πρόσπολος dienaars</p>	
	<p>χείρ (krijgs)macht/geweld/menigte</p>	0

Vraag	Antwoord	Scores
39	<p>Kolon 39 (regel 898)</p> <p>maximumscore 2</p> <p>Ἄτὰρ σχεδὸν μὲν οἶδά σοι μισουμένη, En/Maar ik weet (wel) bijna zeker / (wel) min of meer / ik weet, denk ik, (wel) dat ik door jou gehaat word</p>	
	<p>Niet fout rekenen: σοι μισουμένη dat ik bij/voor jou gehaat ben οἶδά μισουμένη ik weet dat ik gehaat werd/was οἶδά μισουμένη ik wist dat ik gehaat werd/was</p>	<p>0 1</p>
40	<p>Kolon 40 (regel 899)</p> <p>maximumscore 1</p> <p>ὅμως δ' ἐρέσθαι βούλομαι· en/maar toch wil ik (je) vragen</p>	
41	<p>Kolon 41 (regel 899-900)</p> <p>maximumscore 2</p> <p>γνώμαι τίνες Ἑλλησι καὶ σοὶ τῆς ἐμῆς ψυχῆς πέρι; welke / wat voor meningen/oordelen over mijn leven hebben de Grieken en jij / zijn er bij de Grieken en (bij) jou / wat/hoe zijn de meningen/oordelen bij de Grieken en (bij) jou over mijn leven</p>	
	<p>Niet fout rekenen: γνώμαι τίνες Ἑλλησι καὶ σοὶ wat/hoe zijn de meningen/oordelen van de Grieken en (van) jou vertaald als vragende bijzin bij kolon 40 γνώμη verstand</p>	<p>1 0</p>
	<p>De woorden Οὐκ εἰς ἀκριβὲς ἦλθεν zijn voorvertaald met: Er was geen verschil van mening</p>	
42	<p>Kolon 42 (regel 901-902)</p> <p>maximumscore 2</p> <p>ἀλλ' ἅπας στρατὸς κτανεῖν ἐμοί σ' ἔδωκεν, maar het leger heeft in zijn geheel / maar het hele leger heeft het aan mij overgelaten/toegestaan jou te doden / jou aan mij (terug)gegeven om (je) te doden</p>	
43	<p>Kolon 43 (regel 902)</p> <p>maximumscore 1</p> <p>ὄνπερ ἠδίκηεις. die jij (namelijk) / omdat jij mij onrechtvaardig behandelde</p> <p>omdat jij onrechtvaardig handelde ὄνπερ niet vertaald met als antecedent ἐμοί (kolon 42)</p>	<p>0 0</p>

Vraag	Antwoord	Scores
44	<p>Kolon 44 (regel 903) maximumscore 2 Ἐξεστὶν οὖν πρὸς ταῦτ' ἀμείψασθαι λόγῳ, Is het (mij) nu/dan/tenminste toegestaan/mogelijk (in reactie / met het oog) daarop / op die woorden/zaken te antwoorden met een woord/opmerking</p> <p>Niet fout rekenen: ἀμείψασθαι λόγῳ (een woord) te antwoorden / (een) weerwoord te geven Niet fout rekenen: λόγος pleidooi geen inversie toegepast en bovendien geen vraagteken geplaatst πρὸς ταῦτ' bovendien λόγῳ van horen zeggen / in schijn/theorie λόγος elke andere betekenis dan 'horen zeggen / schijn/theorie/woord/opmerking/pleidooi' of een synoniem daarvan</p>	<p>1 0 0 1</p>
45	<p>Kolon 45 (regel 904) maximumscore 1 ὡς οὐδὲ δικαίως, (kolon 46), θανούμεθα; om duidelijk te maken dat ik ten onrechte / niet rechtmatig/terecht gedood zal worden / zal sterven</p> <p>Niet fout rekenen: θανούμεθα ik word gedood / ik sterf δικαίως ik, een rechtvaardige δικαίως vroom/welopgevoed</p>	<p>0 0</p>
46	<p>Kolon 46 (regel 904) maximumscore 1 ἢν θάνω als ik gedood zal worden / word / zal sterven / sterf</p>	
47	<p>Kolon 47 (regel 905) maximumscore 1 Οὐκ ἐς λόγους ἐλήλυθ', Ik ben niet gekomen/hier voor een gesprek</p> <p>ἐς λόγους voor (een) woord(en)/opmerking(en)/pleidooi(en)/weerwoord(en) ἐς λόγους ἐλήλυθ' ik heb een onderhoud (met jou) (gehad) / ik onderhandel / heb onderhandeld (met jou)</p>	<p>0 0</p>
48	<p>Kolon 48 (regel 905) maximumscore 1 ἀλλὰ σε κτενῶν. maar om je/jou te doden</p> <p>κτενῶν ik zal doden / ik dood</p>	<p>0</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Kolon 49 (regel 906)

49 maximumscore 1

Ἄκουσον αὐτῆς,
Luister naar haar

Niet fout rekenen: ἀκούω gehoor geven aan / gehoorzamen

Kolon 50 (regel 906-907)

50 maximumscore 1

μὴ θάνῃ τοῦδ' ἐνδεΐς, Μενέλαε,
(op)dat ze niet gedood wordt / zal worden / sterft / zal sterven zonder
(enige vorm van) proces, Menelaus

Niet fout rekenen: μὴ zodat niet
Μενέλαε Menelae

0

Wanneer ook in kolon 26 (Menela'/Menelae) of kolon 36, hier nogmaals aanrekenen.

Wanneer ook in zowel kolon 26 (Menela'/Menelae) als kolon 36, hier niet meer aanrekenen.

Kolon 51 (regel 907-908)

51 maximumscore 2

καὶ δὸς τοὺς ἐναντίους λόγους ἡμῖν κατ' αὐτῆς.
en laat de aanklacht(en) tegen haar aan mij/ons over

κατ' elke andere betekenis dan 'tegen' of een synoniem daarvan

0

5 Aanleveren scores

Verwerk per examinator in de applicatie Wolf:

- de scores van de alfabetische eerste vijf kandidaten voor wie het tweede-tijdvak-examen de eerste afname is én
- de scores van alle herkansende kandidaten.

Cito gebruikt beide gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 29 juni te accorderen.

Ook na 29 juni kunt u nog tot en met 1 juli gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

derde tijdvak

Ook in het derde tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw derde-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	Euripides, Bacchae 314-357 vertaling: Ch. Hupperts en W. van Lakwijk, Het masker van Dionysos: Griekse goden, Atheens toneel en de invloed hiervan op de Europese cultuur, Amsterdam 1989
afbeelding 1	https://www.jstor.org/stable/43655771?seq=7#metadata_info_tab_contents (bekeken op 22 juni 2020)
tekst 2	Euripides, Bacchae 1248-1315 vertaling: Ch. Hupperts en W. van Lakwijk, Het masker van Dionysos: Griekse goden, Atheens toneel en de invloed hiervan op de Europese cultuur, Amsterdam 1989
tekst 3	Euripides, Troades 890-908
vraag 8	Livius, Ab Urbe Condita 39.15.8-9, H.W.A. van Rooijen-Dijkman en F.H. van Katwijk-Knapp, Livius: Sinds de stichting van de Stad, Amsterdam 2005
vraag 11	https://www.trouw.nl/nieuws/schrandereid-is-geen-wijsheid~b3b86682/ (bekeken op 4 december 2019)
vraag 12	https://www.jmouders.nl/psychose-leven-in-een-waan/ (bekeken op 11 december 2019)